TOETSBELEID

Kwaliteitsstandaard

2019-2020

Veluws College
CORTENBOSCH

In deze notitie wordt een aantal zaken besproken die we als standaard gebruiken, maar waarvan we vinden dat deze vastgesteld moeten worden. Daarnaast willen we onze kwaliteit van toetsen beter borgen. Hiertoe hebben we een ook aantal nieuwe afspraken opgenomen. Deze kwaliteitsstandaard toetsbeleid bestaat uit drie onderdelen:

A. Gemeenschappelijke afspraken ten aanzien van toetsen
B. De kwaliteitsstandaard voor het schoolexamen (SE)
C. De kwaliteitsstandaard van het PTA leerjaar 3 en 4

A. GEMEENSCHAPPELIJKE AFSPRAKEN TEN AANZIEN VAN TOETSEN

Leerlingen worden tijdens hun gehele schoolloopbaan getoetst. Op basis van de resultaten van deze toetsen worden belangrijke beslissingen genomen. Er moet duidelijk zijn wat er nu precies getoetst wordt, hoe er gemeten wordt en welke weging de beoordeling van de toets zal hebben.

Afspraken

- In het vakwerkplan van de sectie zijn de procedure voor het tot stand komen van toetsen en de normering beschreven.
- Voor de leerlingen met een dyslexieverklaring, geldt dat zij recht hebben op de faciliteiten zoals die zijn beschreven in het protocol dyslexie.
- Er is een toetsplan per leerjaar en vak, waarin staat welke toetsen op welk moment afgenomen worden. Ook staan de toetsen met weging op voorhand in SOMtoday en zijn opgenomen in het vakwerkplan.
- De toetskwaliteit en de normering wordt bewaakt door de sectie.
  - Elke (nieuwe) repetitie wordt vooraf besproken met ten minste één sectiegenoot;
  - De normering wordt van tevoren vastgesteld door de sectie;
  - Elke toets wordt met de klas door de docent nabesproken.
- Toetsen met een weging 2 of meer worden minimaal een week van te voren opgegeven.
- Toetsen worden binnen 10 werkdagen nagekeken en ingevoerd in SOMtoday
- Als er een verkort rooster (40 minuten) wordt gedraaid, worden er of geen toetsen gegeven of wordt de lengte van de toets aangepast.
- Er vindt jaarlijks een evaluatie van de toetsen plaats per leerjaar en afdeling door (leden van) de sectie.
- De verantwoordelijkheid voor het inhalen van een gemiste toets en/of het niet op tijd inleveren van een verslag ligt bij de leerling. De leerling maakt hiervoor een afspraak met de docent. Nadat de afspraak is gemaakt, wordt de toets in principe z.s.m. ingehaald, of het verslag ingeleverd. De docent controleert of leerlingen afspraken heeft gemaakt om toetsen in te halen en onderneemt daar waar nodig actie om de afspraken met de leerling te maken.
- In Somtoday worden alleen behaalde resultaten ingevuld. Het invoeren van het cijfer 1 of een * is niet toegestaan. Alleen bij fraude wordt het cijfer 1 toegekend.

- Als een toets komt te vervallen doordat de les niet doorgaat, dan plant de docent een nieuwe afspraak en zorgt dat de klas daarvan op de hoogte is.
- Het rapportcijfer van het eindrapport is het voortschrijdende gemiddelde van alle tot dan toe behaalde cijfers, waarbij de bijbehorende wegingsfactoren zijn gehanteerd.
- In de onderbouw zijn er determinerende toetsen benoemd, met een zwaardere weging en inhoud. Deze toetsen moeten er voor zorgen dat de leerlingen op het juiste niveau instromen in de bovenbouw.
- Voor rekenen en taal maken we gebruik van extern genormeerde toetsen; CITO Volgsysteem VO en de toetsen Muiswerk.
- Leerlingen hebben maximaal 2 toetsen per dag. Toetsen zonder voorbereiding mits gemeld in SOM, vallen hierbuiten.

B. DE KWALITEITSSTANDAARD VOOR HET SCHOOLEXAMEN (SE)

Wij moeten ons kunnen verantwoorden over de kwaliteit van ons onderwijs en de wijze waarop we deze kwaliteit bewaken en verbeteren. Deze verantwoording moet niet alleen extern gericht zijn (leerling, ouders en inspectie) maar ook intern (sectie, team, directie).

Kwaliteitsfactoren

Hieronder volgen de kwaliteitsfactoren die we als school hanteren bij het vaststellen en bewaken van de kwaliteit.

1. *Visie op schoolexamens*

   Als school waarborgen wij de kwaliteit van het schoolexamen en van andere toetsinstrumenten. Wij willen voldoen aan de standaard die door de overheid is bepaald: het verschil tussen het cijfer van het SE en het CE moet kleiner zijn dan 0,5 punt, gemeten over 3 jaren. Voor de vorm en uitvoering van de schoolexamens richten secties zich op de bestaande examenprogramma's.
   Binnen de examenprogramma's is er ruimte voor eigen invulling. Belangrijk is onder andere om een evenwichtige verdeling te hebben van de onderdelen uit het examenprogramma.

2. *Sluitende regels en procedures bij de schoolexamens*

   We zorgen er gezamenlijk voor dat we aan onze 'Kwaliteitsstandaard SE' en 'Kwaliteitsstandaard PTA deel I en II' (zie bijlage 1 en 2) voldoen.

3. *Interne evaluatie schoolexamens*
   - Vakgroepen evalueren jaarlijks de schoolexamens (m.b.v. de uitkomsten van de checklists en WOLF in relatie tot voorgaande jaren) deze evaluatie en de daaruit volgende actiepunten maken onderdeel uit van het vakwerkplan;
   - De verantwoordelijke adjunct-directeur/aangewezen teamleider bespreekt de evaluatie met (een deel van) de sectie (gesprekken sectiedirectie).

4. *Externe evaluatie SE*
   De school evalueert minimaal elke vier jaar de schoolexamens met externe betrokkenen.
   Hiertoe zijn binnen de Veluwse Onderwijs Groep afspraken gemaakt over een interne audit.

5. *Van evaluatie naar actie(s) (PDCA-cyclus)*
   - De directie zorgt ervoor dat de afspraken worden nageleefd;
   - De directie bespreekt met de sectie de voornemens voor het volgende schooljaar;
   - De directie ziet er op toe dat plannen vertaald worden in concrete acties;
   - De directie is verantwoordelijk voor de vertaling van de evaluatieresultaten naar de visie, regels en procedures;
   - De directie verstrekt formats voor de verschillende onderdelen en een bijbehorend tijdpad aan de secties bij het realiseren van de PDCA-cyclus.

In bijlage 1 is in de vorm van de kwaliteitsstandaard SE aangegeven waar het schoolexamen
1) *aan moet voldoen (voorgeschreven)*
2) *aan kan voldoen (gewenst)*

C. DE KWALITEITSSTANDAARD VOOR HET PTA LEERJAAR 3 EN 4

Wij zijn verplicht jaarlijks een programma van toetsing en afsluiting (PTA) op te stellen en voor 1 oktober van het schooljaar aan de leerlingen uit te reiken. Allereerst informeert het PTA leerlingen, ouders/verzorgers, docenten en directie over de inhoud, vorm, weging e.d. van het schoolexamen.

- Het is belangrijk dat het PTA zo leesbaar en helder mogelijk is.
- In de tweede plaats is het de verantwoording van de school voor de inrichting van het schoolexamen aan de Inspectie.

In bijlage 2 is in de vorm van de kwaliteitsstandaard PTA aangegeven waar het PTA
3) *aan moet voldoen (voorgeschreven)*
4) *aan kan voldoen (gewenst)*

BIJLAGE 1 KWALITEITSSTANDAARD SE

Nr.		Voorgeschreven	Gewenst
	Procedurele aspecten		
1	Toetsen worden in intercollegiaal overleg opgesteld.	X	
2	Praktische opdrachten en handelingsdelen worden zo mogelijk altijd, maar in ieder geval geregeld onderworpen aan collegiale beoordeling.		X
3	Correctie- en beoordelingsmodellen worden onderworpen aan collegiale beoordeling.	X	
4	Toetsvorm en beoordelingscriteria zijn van te voren aan de kandidaten bekend gemaakt.	X	
5	We zorgen ervoor dat kandidaten (van verschillende lesgroepen) onder zo gelijkwaardige omstandigheden het SE kunnen afleggen: tijd, plaats, inhoud, vorm.	X	
6	Jaarlijks wordt het SE door betrokken examinatoren geëvalueerd en wordt verantwoording afgelegd aan de verantwoordelijke adjunct-directeur/aangewezen teamleider. In de evaluatie wordt aandacht besteed aan de manier waarop de toetsen, de beoordeling en de normering tot stand komen en aan de inhoud en de vorm van de schoolexamens in relatie tot het examenprogramma. De evaluatie en de daar uit voortvloeiende doelen maken deel uit van het vakwerkplan.	X	
7	De toetsen zijn evenwichtig over de periode verdeeld.		X
8	Alleen in overleg met de teamleider mag afgeweken worden van de in het PTA vastgelegde toetsmomenten.	X	
	Algemene bepalingen		
9	Het SE voldoet bij elk vak inhoudelijk aan de eisen die aan de leerlingen gesteld dienen te worden.	X	
10	Het SE voldoet bij elk vak in zijn vraagstelling aan de eisen die aan de leerlingen gesteld dienen te worden.	X	
11	De toetsvormen in het SE zijn bij elk vak geschikt om de beoogde leerdoelen te meten.	X	
12	De uitvoering van het SE voldoet bij elk vak aan criteria van zorgvuldigheid.	X	
13	De leerling wordt beoordeeld op het niveau dat passend is voor leerlingen van de betreffende schoolsoort.	X	
14	De beoordelingscriteria en de normering zijn inzichtelijk voor leerlingen.	X	

Nr.		Voorgeschreven	Gewenst
	Inhoudelijke aspecten		
15	Bij elk vak worden tenminste die inhoudelijke eindtermen uit de examenprogramma's in het schoolexamen getoetst die niet centraal geëxamineerd worden.	X	
16	Bij elk vak wegen de inhoudelijke eindtermen uit de examenprogramma's die zijn opgenomen in het SE mee bij de bepaling van het eindcijfer van het SE (inhoudelijke eindtermen uit het examenprogramma kunnen dus niet uitsluitend als 'handelingsdeel' worden getoetst, tenzij in het examenprogramma anders is bepaald).	X	
17	Bij elk vak worden alle vaardigheidsdomeinen uit de examenprogramma's getoetst in het SE.	X	
18	Bij elk vak wegen alle vaardigheidsdomeinen mee in de bepaling van het eindcijfer voor het SE.	X	
19	Opgaven in toetsen, repetities, praktische opdrachten en andere toetsvormen hebben betrekking op de in het PTA opgenomen (school)examenstof.	X	
20	Opgaven in toetsen, repetities, praktische opdrachten en andere toetsvormen zijn representatief voor de in het PTA opgenomen (school-)examenstof.	X	
21	Opgaven en vragen richten zich (afhankelijk van de schoolsoort) op evenwichtige wijze op het toetsen van kennis, inzicht, vaardigheden en analyse, ook bij mondelinge schoolexamens.	X	
	Toetsvorm-aspecten		
22	Bij elk vak zijn de toetsvormen in het SE passend om de inhoudelijke domeinen adequaat te toetsen.	X	
23	Bij elk vak zijn de toetsvormen in het SE passend om de vaardigheidsdomeinen adequaat te toetsen.	X	
24	Bij elk vak zijn de leerlingen in staat gesteld te oefenen met beoogde toetsvorm.	X	

Nr.		Voorgeschreven	Gewenst
	Correctie, beoordeling en normering		
25	Correctie en beoordeling van gemaakt werk vinden plaats m.b.v. een correctie- of beoordelingsmodel dat geschikt is voor collegiale beoordeling.	X	
26	Het beoordelingsmodel is voorafgaand aan het afnemen van de toets opgesteld.	X	
	Toetstechnische aspecten		
27	Bij het bepalen van de volgorde van de vragen is rekening gehouden met de moeilijkheidsgraad.		X
28	Vragen en opgaven kunnen onafhankelijk van elkaar gemaakt worden. Koppelvragen worden daar waar mogelijk vermeden. Vragen overlappen elkaar niet.		X
29	Het taalgebruik in vragen en opgaven ligt op de vereiste referentieniveaus: niet er onder, niet er boven zie: www.taalenrekenen.nl/referentiekader.		X
30	Het taalgebruik is helder, eenduidig, correct. Dubbele ontkenningen zijn vermeden. Onnodige beeldspraak en/of uitdrukkingen zijn vermeden.		X
31	De eventuele inleiding is helder, bondig en ter zake.		X
32	De lay-out is helder.		X
33	Het is duidelijk voor de kandidaten hoe uitvoerig het antwoord geacht wordt te zijn.		X
34	De zwaarte van elk item (hoe zwaar weegt een vraag of opgave mee in de beoordeling) is aangegeven bij de opgaven.		X
35	De toets is voor de gemiddelde leerling binnen de toegemeten tijd te maken, inclusief de mogelijkheid de gegeven antwoorden nog eens door te lopen.		X
	Mondelinge schoolexamens		
36	Bij mondelinge schoolexamens wordt het examen vastgelegd via een protocol, en in het geval van een individueel mondeling examen in ieder geval via opnameapparatuur.	X	
37	De beoordelingscriteria van mondelinge schoolexamens zijn (vooraf) inzichtelijk voor de kandidaat.	X	

Nr.		Voorgeschreven	Gewenst
	Praktische schoolexamens		
38	Alle benodigde middelen en materialen zijn voor aanvang van de praktische toets aanwezig in de toetsruimte. Zij functioneren naar behoren en voldoen aan de veiligheidsvoorschriften. De benodigde opstellingen staan klaar.	X	
39	Materialen en middelen die niet gebruikt mogen worden bij de toets zijn ook niet toegankelijk of bereikbaar voor de kandidaten.	X	
40	Taken en verantwoordelijkheden van de bij het toezicht betrokken medewerkers zijn vastgelegd en bekend bij de betrokkenen.	X	
	Praktische schoolexamens		
41	Er zijn voldoende medewerkers voor toezicht, eventuele beoordeling en eventueel interveniëren bij onverwachte situaties.	X	
42	De beoordelingscriteria van praktische schoolexamens zijn vooraf inzichtelijk voor de kandidaat.	X	
43	Het beoordelingsmodel houdt rekening met een evenwichtige verdeling tussen procesbeoordeling en resultaatbeoordeling.	X	
44	Er is in voorzien dat kandidaten tijdens een praktische toets elkaar niet storen als zij tijdens de toets met verschillende activiteiten bezig (moeten) zijn.	X	
45	Er is in voorzien dat kandidaten elkaars resultaten niet kunnen beïnvloeden als gevolg van het waarnemen van elkaars activiteiten.	X	
46	Kandidaten hebben voldoende tijd voor het afronden van de toets.		X
47	Bij langdurige praktische toetsen worden regelmatig signalen gegeven over de beschikbare tijd.		X
48	Er is bij langdurige praktische toetsen voorzien in voldoende pauzes.		X

Nr.		Voorgeschreven	Gewenst
	Digitale schoolexamens		
49	Alle benodigde materialen en middelen zijn voor aanvang van de praktische toets aanwezig in de toetsruimte, naar behoren functioneren, en dat de eventuele benodigde opstellingen klaar staan.	X	
50	Er is in voorzien dat materialen, middelen, bestanden en programma's die niet gebruikt mogen worden bij de toets, ook niet toegankelijk of bereikbaar zijn voor kandidaten.	X	
51	Taken en verantwoordelijkheden van de bij het toezicht betrokken medewerkers zijn vastgelegd en bekend bij de betrokkenen.	X	
52	Er zijn voldoende medewerkers voor toezicht, eventuele beoordeling en eventueel interveniëren bij onverwachte situaties.	X	

BIJLAGE 2 KWALITEITSSTANDAARD PTA

Nr.		Voorgeschreven	Gewenst
	Procedurele aspecten		
1	Het PTA is vastgesteld door het bevoegd gezag.	X	
2	Het PTA is voor 1 oktober aan de Inspectie toegezonden.	X	
3	Het PTA is voor 1 oktober aan de kandidaten verstrekt.	X	
4	Door (leden van) de directie is nagegaan of het PTA per vak voldoet aan de eisen gesteld in de examenprogramma's, wat betreft inhoud en vaardigheden.	X	
	Reikwijdte		
5	In het PTA is opgenomen voor welke kandidaten (afdeling, cohort, leerjaar) het bepaalde van toepassing is.	X	
6	In het PTA is opgenomen voor welk schooljaar de tekst van toepassing is.	X	
	Algemene bepalingen		
7	Het PTA hanteert consequent de juiste terminologie m.b.t. de in het examenreglement genoemde (soorten) schoolexamens.	X	
8	Het PTA vermeldt per vak welke onderdelen van het examenprogramma in het SE worden getoetst.	X	
9	Het PTA vermeldt per vak de inhoud van de onderdelen van het SE.	X	
10	Het PTA vermeldt per vak de wijze waarop het SE plaatsvindt.	X	
11	Het PTA vermeldt per vak het tijdvak (de periode) waarbinnen de toetsen aanvangen. Wijzigingen alleen mogelijk in overleg met de desbetreffende teamleider.	X	
12	Het PTA vermeldt de herkansingsmogelijkheden en het tijdvak (de periode) waarbinnen de herkansingen aanvangen.	X	
13	Het PTA vermeldt de wijze van herkansen.	X	
14	Het PTA vermeldt de wegingsfactoren van de onderdelen van het SE.	X	
15	Het PTA vermeldt de toegestane hulpmiddelen per vak.	X	
	Toetsen		
16	Het PTA geeft per vak en per toets de tijdsduur van de toets.	X	
17	Het PTA geeft per vak en per toets de periode waarin de toets wordt afgenomen.	X	

Nr.		Voorgeschreven	Gewenst
	Praktische opdrachten		
18	Het PTA geeft per vak en per praktische opdracht (PO) een duidelijke omschrijving van de eisen waaraan de PO moet voldoen, of vermeldt de wijze waarop de kandidaat aan deze informatie kan komen.	X	
19	Het PTA geeft per vak en per praktische opdracht (PO) aan wanneer de PO moet zijn afgerond en ingeleverd.	X	
	Profielwerkstuk en sectorwerkstuk		
20	Het PTA geeft voor het profiel- en/of sectorwerkstuk een duidelijke omschrijving van de eisen waaraan dit moet voldoen, of vermeldt de wijze waarop de kandidaat aan deze informatie kan komen.	X	
21	Het PTA geeft voor het profiel- en/of sectorwerkstuk desgewenst een fase-indeling en vermeldt de eventueel daaraan verbonden wegingsfactoren voor het eindcijfer profielwerkstuk of eindbeoordeling sectorwerkstuk.	X	
22	Het PTA vermeldt voor het profiel- en/of sectorwerkstuk de wegingsfactoren of de wijze waarop het cijfer tot stand komt.	X	
	Handelingsdelen		
23	Het PTA geeft per vak voor elk handelingsdeel een duidelijke omschrijving van de eisen waaraan dit moet voldoen of vermeldt de wijze waarop de kandidaat deze informatie kan verkrijgen.	X	
24	Het PTA vermeldt per vak voor elk handelingsdeel het uiterste inlevermoment.	X	
	Inhoudelijk		
25	Het PTA moet evenwichtig opgebouwd zijn, waarbij het cijfer einde leerjaar 3 niet veel mag afwijken van het eindcijfer SE.	X	
26	Het PTA moet zo uitgebreid zijn als noodzakelijk, maar niet meer toetsen bevatten dan strikt noodzakelijk.	X	

BIJLAGE 3 - TOETSBELEID PDCA

Vastgesteld voor schooljaar 2019-2020

Actie	Middel	Tijdstip	Verantwoordelijke
Vaststellen PTA	PTA-boekje	1 oktober	Adjunct/teamleider leerjaar 4
Aanleveren toetsplan	vakwerkplan	1 juni	sectievoorzitter
Evaluatie SE/CE	Gegevens CumLaude, WOLF en Rapportage digitale examens	1 september	sectievoorzitter
Evaluatie toetsplan	vakwerkplan	1 juni	Sectievoorzitter-adjunct/teamleider
Evaluatie toetsbeleid	Beschrijving toetsbeleid	1 mei	directie

Bovenstaande items zijn opgenomen in de managementkalender en het kwaliteitsbeleid van het VC Cortenbosch.